

TIEDOTE 4.2.2011

Vuoden 2011 perinnemaisema on Keminmaan kirkkojen ympäristö

Maatiainen ry on valinnut vuoden 2011 perinnemaisemaksi Keminmaan kirkkojen ympäristön. Valinnan perusteena ovat alueen maisema- ja luontoarvot sekä tämän kulttuurihistoriallisesti merkittävän kokonaisuuden säilyttäminen ja hoito usean eri tahon yhteistyönä. Alue kuuluu Suomen luonnonsuojeluliiton ja VR-konsernin yhteiseen perinnemaisemien hoitohankkeeseen, ja sen omistaa Keminmaan seurakunta.

Kirkkoja ympäröivät niityt on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi, ja ne liittyvät saumattomasti alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten muodostamaan kokonaisuuteen. Keminmaan vanha kirkko on keskiajan lopulla rakennettu luonnonkivikirkko ja uusi kirkko 1820-luvun empirekirkko. Kirkot sijaitsevat maisemallisesti arvokkaalla paikalla Kemijokivarressa.

Kokonaisuuden arvoa lisäävät jokirannassa sijaitseva pappilan rakennusryhmä 1850-luvulta, suuri jyvämakasiini samalta ajalta sekä uiton pääerottelupaikka. Jyvämakasiinissa toimii Keminmaan kotiseutumuseo.

Kirkkojen ympäristön perinnebiotooppien yhteispinta-ala on noin yksi hehtaari. Niillä elää arvokasta perinnemaisemien lajistoa. Huomionarvoisimmat kasvilajit ovat erittäin uhanalainen ketokatkero, valtakunnallisesti uhanalainen keltamatara ja alueellisesti uhanalainen tunturinurmikka. Biotooppeihin kuuluu sekä karua ja kuivaa pienruohoniittyä että rehevämpää, hakamaista aluetta, joka oli lammaslaitumena vielä 1950-luvulla.

Ennen hoidon aloittamista alueen rehevämmät osat olivat kasvamassa pahasti umpeen. Niitylajistoa uhkaavat myös alueelle levinneet, villiintyneet koristekasvit, kuten lupiini ja suomentatar.

Keminmaan seurakunta aloitteli niittyjen hoitamista 1990-luvulla. Vuosina 2008–2010 alue oli mukana Suomen luonnonsuojeluliiton ja VR-konsernin yhteisessä perinnemaisemien hoitohankkeessa ”Matkalla maisemaan – luonnollisesti”, johon kuului 70 perinnemaisemakohtetta ja radanvarsien uhanalaisten lajien elinpaikkaa ympäri Suomen. Vuosina 2011–2013 kirkkojen ympäristön hoitoa jatketaan yhtenä VR:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton viidestä kummikohteesta, joita hoidetaan tehostetusti.

Käytännön hoitotöistä Keminmaan kirkkojen alueella on vastannut Lapin luonnonsuojelupiiri. Keminmaan seurakunta on osallistunut hoitotoimiin monenlaisella käytännön tuella.

Maatiainen ry nimeää vuoden perinnemaiseman ehdotettujen merkittävien kotimaisten perinnebiotooppien ja rakennettujen perinnemaisemakohteiden joukosta.

Maatiainen – Det lantliga kulturarvet ry on aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on säilyttää vanhat viljely- ja koristekasvit, kotieläinrodut ja perinnemaisemat sekä lisätä niiden harrastusta ja käyttöä. Yhdistys tahtoo myös ylläpitää omavaraisen elämänmuodon arvostusta ja sen vaatimia taitoja. Yhdistyksessä on yli 1700 jäsentä.

Lisätietoja:

Maatiainen ry: perinnemaisemavastaava Leena Saario, p. 041 545 7387

Keminmaan seurakunta: seurakuntamestari (hautausmaanhoitaja-suntio) Matti Halttunen, p. 040 547 3865, kirkkoherra Yrjö Haapala, p. 0400 691 610, ja talouspäällikkö Juha Nykänen, p. 040 821 4853

Lapin luonnonsuojelupiiri: perinnemaisemanhoitaja Tuukka Mäkiranta, p. 050 325 3702, ja toiminnanjohtaja Tarja Pasma, p. 040 823 2443

Suomen luonnonsuojeluliitto: perinnemaisemahankkeen koordinaattori Hannu Klemola, p. 040 372 5301

VR-konserni: yhteiskuntasuhde- ja ympäristöjohtaja Otto Lehtipuu, p. 040 862 2014

Tietoa Maatiainen ry:stä: www.maatiainen.fi